

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Львівського національного
університету природокористування
к. с.-г. н. доцент **Богдан ГУЛЬКО**

2023 р.

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
докторської дисертації «Науково-прикладні основи прогностичної
оцінки та формування ресурсу кузовів автобусів» (у вигляді
кваліфікаційної наукової праці)**

доцента кафедри автомобілів і тракторів

**Львівського національного університету природокористування,
кандидата технічних наук, доцента**

РУБАНА Дмитра Петровича

**представленої на здобуття наукового ступеня доктора технічних наук за
спеціальністю 05.22.02 – автомобілі та трактори**

Призначені рішенням Вченої ради Львівського національного університету природокористування рецензенти, а саме:

- **ВЛАСОВЕЦЬ Віталій Михайлович**, завідувач кафедри машинобудування Львівського національного університету природокористування, доктор технічних наук, професор;
- **КЕРНИЦЬКИЙ Іван Степанович**, професор кафедри машинобудування Львівського національного університету природокористування, доктор технічних наук, професор;
- **ОЛІСКЕВИЧ Мирослав Стефанович**, професор кафедри агроінженерії та технічного сервісу ім. професора Семковича О.Д. Львівського національного університету природокористування, доктор технічних наук, професор,

розглянувши докторську дисертацію РУБАНА Дмитра Петровича «Науково-прикладні основи прогностичної оцінки та формування ресурсу кузовів автобусів» (тему дисертації затверджено на засіданні Вченої ради Львівського національного університету природокористування «09» листопада 2022 р., протокол № 3), наукові публікації, в яких висвітлено основні наукові результати, а також за результатами фахового семінару кафедри автомобілів і тракторів факультету механіки, енергетики та інформаційних технологій Львівського національного університету природокористування

(протокол № 9 від 17 травня 2023 р.), підготували висновок про наукову новизну, теоретичне і практичне значення результатів докторської дисертації:

1. Дисертація РУБАНА Дмитра Петровича, представлена на здобуття наукового ступеня доктора технічних наук за спеціальністю 05.22.02 – автомобілі та трактори, є кваліфікаційною науковою працею, представленою у вигляді кваліфікаційної наукової праці, характеризується єдністю змісту, відповідає принципам академічної доброчесності, підготована здобувачем самостійно. За обсягом, актуальністю, рівнем наукової новизни та практичної цінності робота відповідає вимогам п. 7, 9 «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 1197 від 17 листопада 2021 року.

2. **Актуальність теми дослідження.** Кузов автобуса, як визначальний елемент конструкції, в процесі експлуатації внаслідок корозії та втомної міцності зазнає змін та є визначальним з точки зору законодавчих, регламентованих вимог щодо пасивної безпеки (Правил ЄЕК ООН № 52, 66, 107). Дані чинники є вирішальними у практиці країн ЄС при проведенні ресурсних обов'язкових технічних контролів автобусів громадського транспорту, що принаймні поки ще є відсутнім у відновленій нормативній базі України (ДСТУ 3649: 2010) і інших пострадянських країнах. У рамках приєднання України до країн-учасниць Женевської угоди 1958р. (Закон України № 8048-IV від 20.02.2000 р.) проектування кузовів автобусів і наступна оцінка (сертифікаційні випробування) уже здійснюються з умов відповідності вимогам пасивної безпеки (допустимий рівень деформації кузова при перекиданні на бік – правила ЄЕК ООН № 66 чи статичному навантаженні на дах – для автобусів категорії M2 Правил ЄЕК ООН № 52). Однак у процесі експлуатації внаслідок корозії і втомної міцності металу (під впливом різних характеристик нерівностей дороги та пасажиронавантаженості / пасажиропотоку) фізико-механічні властивості металу каркасу кузова вцілому зазнають значних змін (у сторону погіршення), внаслідок чого через певний термін експлуатації кузов уже не відповідає нормативним вимогам пасивної безпеки і потребує вибракування чи відновлювального ремонту.

Відповідно це обумовлює два основні напрямки досліджень:

- опрацювання методів забезпечення необхідного рівня характеристик міцності каркасів кузовів вцілому з умов впливу корозії і втомної міцності під час експлуатації ще на стадії проектування і виробництва автобусів;
- опрацювання методами технічного контролю відповідності кузова під час експлуатації нормативним вимогам пасивної безпеки (як умови допуску до подальшої експлуатації у системі громадського транспорту).

Актуальність останнього обумовлена і умовами приєднання України до Гаазької конвенції про дорожній рух та розгортанням системи обов'язкового періодичного технічного контролю автомобілів/автобусів, як умови допуску до експлуатації на наступний лімітований період часу. Пострадянська законодавча база у цій сфері (ДСТУ 3649:2010 і інші) поки що не передбачає чітких технічних критеріїв кількісної порогової оцінки значимих характеристик кузова, як умови відповідності та прогнозування допуску до подальшої експлуатації.

3. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота пов'язана з виконанням відповідно наукової держбюджетної тематики кафедри автомобілів і тракторів Львівського національного університету природокористування «Розробка інноваційно-інформаційних, проектно-керуваних, ресурсощадних систем, технологій і технічних засобів для агропромислового виробництва та його енергозабезпечення», № держреєстрації 0121U109289, від 04.03.2021; тематики дослідно-конструкторських робіт та виробничої програми ВАТ «Укравтобуспром» (м. Львів), а також робіт АТ «Черкаський автобус» у сфері підконтрольної експлуатації та гарантійних зобов'язань, в яких автор приймав безпосередню участь.

4. Особистий внесок здобувача в одержанні наукових результатів. Всі результати, що стосуються основного змісту дисертації і виносяться на захист, отримані здобувачем самостійно. Постановка задач і обговорення отриманих результатів виконані спільно зі співавторами статей. Основні положення та результати дисертаційної роботи повністю викладені в наведених публікаціях у фахових виданнях. Основні результати досліджень, що увійшли до дисертаційної роботи, отримані автором особисто та викладено в одноосібних роботах [18, 19, 20, 24]. Особистий внесок дисертанта в колективних публікаціях полягає в такому: запропоновано метод прогностичного розрахунку ресурсу кузова автобуса під час експлуатації з врахуванням умов руху та впливу корозії і втомної міцності [1, 4, 15, 21], запропоновано методику оцінки відповідності конструкції кузова нормативним вимогам пасивної безпеки під час регулярних технічних контролів у процесі експлуатації та відповідні пропозиції доповнення-зміни до ДСТУ 3649: 2010 (аналогічно до загальноєвропейської практики) [3, 17, 36], опрацьовано практичні рекомендації щодо проектування кузовів автобусів в аспекті конструкційних матеріалів та технологій кузовного виробництва у взаємозв'язку з певними умовами експлуатації і необхідним безпечним ресурсом кузова з урахуванням процесів корозії і втомної міцності каркасу [2, 22, 39], дана кількісна оцінка впливу типу і стану автодоріг для різних класів автобусів та формування втомної міцності каркасу кузова [1, 3,

4], обґрунтовано наслідки несвоєчасного регулювання кутів встановлення керованих коліс автобуса на довговічність його кузова [5]. вдосконалено методику моделювання-розрахунку напружено-деформованого стану кузова на базі методу скінченних елементів з урахуванням впливу корозії і втомної міцності металу каркасу та оцінка відповідності нормативним вимогам пасивної безпеки [3, 40], проведено дослідження, які підтверджують погіршення матеріалу каркасу кузова в процесі експлуатації [12, 14, 23], розроблено рекомендації по підвищенню довговічності кузовів автобусів під час експлуатації [7], обґрунтовано наслідки введення площадок низького входу «low-entry» в структуру несівного кузова та їх вплив на ресурсні характеристики автобусів [16, 38], проведено аналіз досліджень з визначення термінів експлуатації автобусів та опрацьовано статистичні дані по витратах у взаємозв'язку з термінами експлуатації міських автобусів [11, 13], застосовано системний підхід щодо аналізу структури парку автобусів громадського транспорту та ситуації в Україні щодо впливу тривалих термінів експлуатації на безпечність перевезення пасажирів [9], застосовано системний підхід щодо формування типажу і парку автобусів відповідно до пасажиропотоків з метою перевезення пасажирів в межах допустимої пасажиромісткості автобусів, що є невід'ємною складовою формування ресурсу автобусів в процесі експлуатації [8, 9, 10].

5. Ступінь використання у дисертації матеріалів і висновків кандидатської дисертації здобувача. У докторській дисертації «Науково-прикладні основи прогностичної оцінки та формування ресурсу кузовів автобусів» матеріали кандидатської дисертації «Поліпшення показників техніко-експлуатаційних властивостей автобусів малого класу» Рубана Дмитра Петровича не використовувались.

6. Ступінь обґрунтованості наукових положень і висновків, які сформульовані в дисертації. Висвітлені в дисертації Рубана Д.П. наукові положення, висновки та рекомендації є експериментально і теоретично обґрунтованими, достовірними та апробованими. Обґрунтованість наукових положень, представлених в дисертації, базується на глибокому теоретичному та практично обґрунтованому аналізі, що підтверджується результатами великого обсягу комплексних досліджень, одержаних з використанням прогресивного обладнання та сучасних прикладних комп'ютерних програм. Отримані результати не суперечать фундаментальним теоретичним положенням, які стосуються прогностичної оцінки та формування ресурсу кузовів автобусів, а також узгоджуються з даними інших дослідників та існуючими теоретичними розробками в галузі автомобілебудування. Одержані результати апробовані на авторитетних міжнародних та всеукраїнських конференціях.

7. Наукова новизна одержаних результатів.

У роботі вперше:

- запропоновано метод прогностичного розрахунку ресурсу кузова автобуса під час експлуатації з урахуванням умов руху та впливу корозії і втомної міцності з дотриманням нормативних вимог пасивної безпеки, що дозволяє ще на етапі проєктування і формування технологій виробництва реалізувати відповідні конструкції та підтвердити безпеку пасажирських перевезень;
- запропоновано методику оцінки відповідності конструкції кузова нормативним вимогам пасивної безпеки під час регулярних технічних контролів у процесі експлуатації та відповідні пропозиції доповнення-зміни до ДСТУ 3649: 2010 (аналогічно до загальноєвропейської практики);
- опрацьовано практичні рекомендації щодо проєктування кузовів автобусів в аспекті конструкційних матеріалів та технологій кузовного виробництва у взаємозв'язку з певними умовами експлуатації і необхідним безпечним ресурсом кузова з врахуванням процесів корозії і втомної міцності каркасу;
- дана кількісна оцінка впливу типу і стану автодоріг для різних класів автобусів та формування втомної міцності каркасу кузова та, відповідно, безпечний ресурс згідно вимог нормативної бази (Правил ЄЕК ООН № 66).

Набули подальшого розвитку:

- методика моделювання-розрахунку напружено-деформованого стану кузова на базі методу скінченних елементів з врахуванням впливу корозії і втомної міцності металу каркасу та оцінка відповідності нормативним вимогам пасивної безпеки.

8. Практичне значення одержаних результатів. Розроблена методика прогностичного розрахунку ресурсу кузова автобуса під час експлуатації з урахуванням умов руху та впливу корозії і втомної міцності з дотриманням нормативних вимог пасивної безпеки, що дозволяє ще на етапі проєктування і формування технологій виробництва реалізувати відповідні конструкції та забезпечити безпеку пасажирських перевезень. Розроблені рекомендації щодо проєктування кузовів автобусів в аспекті конструкційних матеріалів та технологій кузовного виробництва у взаємозв'язку з певними умовами експлуатації і необхідним безпечним ресурсом кузова з врахуванням процесів корозії і втомної міцності каркасу. Проведена кількісна оцінка впливу типу і стану автодоріг для різних класів автобусів та формування втомної міцності каркасу кузова та, відповідно, безпечний ресурс відповідно до вимог Правил ЄЕК ООН № 66. Розроблена методика оцінки відповідності конструкції кузова нормативним вимогам пасивної безпеки під час регулярних технічних контролів у процесі експлуатації та відповідні пропозиції доповнення-зміни до ДСТУ 3649: 2010. Розроблена методика моделювання-розрахунку напружено-деформованого стану кузова на базі

методу скінченних елементів з урахуванням впливу корозії і втомної міцності металу каркасу та оцінка відповідності нормативним вимогам пасивної безпеки. Розроблені рекомендації по підвищенню довговічності кузовів автобусів під час експлуатації. Запропонована технологія оновлення антикорозійного захисту кузовів автобусів з використанням сучасних прогресивних методів та засобів обробки. Робота має теоретичне та практичне значення, оскільки результати теоретичних досліджень доповнюють теоретичні засади проектування кузовів автобусів та здобули відповідну практичну реалізацію у процесі проектних робіт АТ «Черкаський автобус» та ВАТ «Укравтобуспром».

9. Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях.

Дисертація Рубана Д. П. містить особисто отримані здобувачем науково обгрунтовані результати, які відповідають постанові Кабінету Міністрів України № 1197 від 17 листопада 2021 року «Деякі питання присудження (позбавлення) наукових ступенів», що затверджує «Порядок присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук».

Основні положення й наукові результати дисертації повністю викладено у 46 опублікованих наукових працях, у тому числі: 1 монографія (у закордонному виданні), 22 публікації у наукових фахових виданнях України та інших держав (з них 11 публікацій, що включені до міжнародних наукометричних баз, у тому числі 5 публікацій у виданнях, що індексуються у Scopus); 23 тези у збірниках доповідей наукових конференцій.

Статті у періодичних виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus:

1. Ruban D., Kraynyk L., Ruban H., Sosyk A., Shcherbyna A., Dudarenko O., Artyukh A. Forecasting the durability of public transport bus bodies depending on operating conditions. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2021. 4/1 (112). P. 26–33. (Scopus, Q3).

2. Ruban D., Kraynyk L., Ruban H., Zakharova M., Burmistrov S., Khotunov V., Metelap V. Development of bus body technologies in terms of corrosion and durability. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2022. 3/1 (117). P. 67–75. (Scopus, Q3).

3. Ruban D., Kraynyk L., Ruban H., Hrubel M., Duzhyi R. Babaryha A. Development of technological principles of technical control of bus bodies during operation based on passive safety conditions. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2022. 6/1 (120). P. 91–100. (Scopus, Q3).

4. Ruban D., Kraynyk L., Ruban H., Zakharova M., Metelap V., Khotunov V., Mykhaylyuta S. Devising an approach to assessing the durability of bus body on a frame chassis. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2023. 2 /1 (122). P. 32–39. (Scopus, Q3).

5. Verbitsky V., Shcherbyna A., Artyukh O., Dudarenko O., Kuzmin V., Ruban D., Fasoliak A. Mathematical modeling of change of the steering wheel toe-in angles when the vehicle moves in a curved direction. *International Journal on Technical and Physical Problems of Engineering (IJTPE)*. 2023. 57/15 (4). P. 344–350. (Scopus, Q3).

Статті у наукових виданнях,

включених до Переліку наукових фахових видань України:

6. Огій О. В., Рубан Д. П., Голубов О. С., Підгорний М. В. Комплексний підхід до вирішення питання щодо інтеграції громадського транспорту та міського планування. *Технологический аудит и резервы производства*. Харків, 2015. № 5/3 (25). С. 51–54.

7. Рубан Д. П., Крайник Л. В., Грищук О. К. Умови та заходи по підвищенню довговічності кузовів автобусів громадського транспорту під час експлуатації. *Вісник Національного транспортного університету. Сер. Технічні науки*. Київ, 2021. № 1 (48). С. 293–301.

8. Рубан Д. П., Підгорний М. В., Рубан Г. Я. Застосування електронних систем обстеження пасажиропотоків на міських автобусних маршрутах. *Вестник ХНАДУ*. Харків, 2016. № 74. С. 17–20.

9. Рубан Д. П., Рубан Г. Я. Структура парку автобусів громадського транспорту України та аналіз ситуації. *Наукові нотатки : міжвуз. зб.* Луцьк, 2016. № 55. С. 338–340.

10. Пилипенко О. М., Рубан Д. П., Рубан Г. Я. Обґрунтування раціональної експлуатації та оновлення автобусного парку м. Черкаси. *Вісник ЧДТУ : зб. наук. пр. у галузі техн. наук*. Черкаси, 2016. № 1. С. 35–40.

11. Рубан Д. П., Рубан Г. Я. Аналіз досліджень з визначення термінів експлуатації автобусів. *Вісник Вінницького політехнічного інституту*. Вінниця, 2016. № 5(128). С. 105–109.

12. Крайник Л. В., Рубан Д. П., Рубан Г. Я. Оцінка зміни фізико-механічних властивостей елементів каркасу кузова автобуса в процесі експлуатації. *Вісник машинобудування та транспорту*. Вінниця, 2017. № 1(5). С. 47–52.

13. Крайник Л. В., Рубан Д. П., Рубан Г. Я. Витрати у взаємозв'язку з термінами експлуатації міських автобусів. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»: Динаміка, міцність та проектування машин і приладів*. Львів, 2017. № 866. С. 162–165.

14. Рубан Д. П., Крайник Л. В. Дослідження зміни структури матеріалу лонжеронів каркасу кузова автобуса в умовах експлуатації. *Сучасні технології в машинобудуванні та транспорті : наук. журн.* Луцьк, 2017. № 2 (9). С. 139–143.

15. Рубан Д. П., Крайник Л. В. Методологія прогностичної оцінки ресурсної довговічності автобусів. *Сучасні технології в машинобудуванні та транспорті* : наук. журн. Луцьк, 2018. № 2 (11). С. 117–121.

16. Рубан Д. П., Крайник Л. В., Рубан Г. Я. Оцінка впливу введення площадок низького входу «low-entry» в структуру несівного кузова на ресурсні характеристики автобуса в експлуатації. *Автомобильний транспорт*. Харків, 2018. № 43. С. 31–35.

17. Рубан Д. П., Крайник Л. В., Рубан Г. Я. Вдосконалення системи технічного контролю та допуску до експлуатації автобусів громадського транспорту. *Автомобіль і електроніка. Сучасні технології*. Харків, 2019. № 15. С. 94–99.

18. Рубан Д. П. Вимірювальний комплекс деформацій елементів каркасу кузова автобуса в експлуатаційних умовах. *Автомобіль і електроніка. Сучасні технології*. Харків, 2020. № 17. С. 27–32.

19. Рубан Д. П. Математична модель прогнозування довговічності кузовів автобусів та перевірка її на адекватність. *Вісник Вінницького політехнічного інституту*. Вінниця, 2020. № 3 (150). С. 81–89.

20. Рубан Д. П. Дослідження зміни напружень в елементах каркаса кузова автобуса під час експлуатації. *Автомобильний транспорт*. Харків, 2020. № 46. С. 27–32.

21. Рубан Д. П., Крайник Л. В., Рубан Г. Я. Прогнозування довговічності лонжеронів каркасу основи автобуса в проблемних місцях. *Технічна інженерія*. Житомир, 2020. № 2 (86). С. 18–23.

22. Рубан Д. П., Крайник Л. В., Крайник Ю. Л., Дзьоба В. В. Технологічні засади забезпечення довговічності кузовів автобусів у процесі виробництва. *Вісник машинобудування та транспорту*. Вінниця, 2020. № 2 (12). С. 106–111.

Публікації, в яких опубліковані основні результати дисертації та належать до наукових закордонних видань (колективна монографія).

23. Ruban D. P., Kraunyk L. V. Estimation of the regulated term of exploitation of busses from terms of accordance to norms of passive safety as a result of corrosion and tireless durability of basket. *Systemy I Środki transportu samochodowego. Ser. : Transport – Rzeszów*, Monografia. 2017. Nr. 10, P. 95-100.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

24. Рубан Д. П. Експрес оцінка відповідності кузова автобуса вимогам пасивної безпеки в експлуатації. *Проблеми і перспективи розвитку автомобільного транспорту* : матеріали X міжнар. наук.-техн. інтернет-конф. Вінниця, 2022. С. 256–258.

25. Крайник Л. В., Рубан Д. П., Рубан Г. Я. Аналіз тенденцій розвитку пасажирських автобусних перевезень України та країн СНД.

Автобусобудування та пасажирські перевезення в Україні: тези доп.: матеріали 2-ї Всеукр. наук.-практ. конф. Львів, 2016. С. 105–108.

26. Рубан Д. П., Рубан Г. Я. Існуючі дослідження по визначенню термінів експлуатації автобусів. *Проблеми і перспективи розвитку автомобільного транспорту*: матеріали IV міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. Вінниця, 2016. С. 88–92.

27. Рубан Д. П., Рубан Г. Я., Підгорний М. В. Застосування електронних систем обстеження пасажиропотоків на міських автобусних маршрутах. *Новітні шляхи створення, експлуатації, ремонту і сервісу автомобілів*: зб. наук. пр. Миколаїв – Коблево, 2016. С. 98–102.

28. Рубан Д. П., Рубан Г. Я. Особливості антикорозійного захисту кузовів автобусів підчас експлуатації. *Новітні технології в автомобілебудуванні, транспорті та при підготовці фахівців*: наук. пр. міжнар. наук.-практ. та наук.-метод. конф., присвяч. 85-річчю кафедри автомобілів та 100-річчю з Дня народж. проф. А. Б. Гредескула, 20–21 жовт. 2016 р. Харків, 2016. С. 120–121.

29. Крайник Л. В., Рубан Д. П., Рубан Г. Я. Оцінка фізико-механічних властивостей елементів каркасу кузова автобуса залежно від терміну експлуатації. *Проблеми і перспективи розвитку автомобільного транспорту*: матеріали V міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. Вінниця, 2017. С. 60–64.

30. Крайник Л. В., Рубан Д. П., Рубан Г. Я. Витрати у взаємозв'язку з термінами експлуатації міських автобусів. *Проблеми з транспортними потоками і напрями їх розв'язання*: II Всеукр. наук.-теорет. конф., 16–18 берез. 2017 р.: тези доп. Львів, 2017. С. 40–42.

31. Рубан Д. П., Крайник Л. В. Структура комп'ютерного моделювання – оцінювання ресурсу кузова автобуса з умов втомної міцності та корозії. *13-й міжнародний симпозіум українських інженерів-механіків у Львові*: матеріали симпозіуму. Львів, 2017. С. 119–120.

32. Рубан Д. П., Крайник Л. В. Дослідження зміни структури матеріалу лонжеронів каркасу кузова автобуса в умовах експлуатації. *Сучасні технології та перспективи розвитку автомобільного транспорту*: матеріали X міжнар. наук.-практ. конф. Вінниця, 2017. С. 151–153.

33. Рубан Д. П., Рубан Г. Я., Осадчий В. П. Обґрунтування доцільності оновлення автобусного парку України. *Новітні шляхи створення, експлуатації, ремонту і сервісу автомобілів*: зб. наук. пр. Миколаїв – Коблево, 2017. С. 49–50.

34. Рубан Д. П., Рубан Г. Я. Причини виникнення несправностей підчас гарантійного обслуговування автобусів громадського транспорту. *Автомобільний транспорт і автомобілебудування. Новітні технології і*

методи підготовки фахівців : наук. пр. міжнар. наук.-практ. конф., 19–20 жовт. 2017 р. Харків, 2017. С. 130–131.

35. Рубан Д. П., Крайник Л. В., Рубан Г. Я. Оцінка впливу корозії автобуса на фізичну міцність несівних елементів. *Проблеми і перспективи розвитку автомобільного транспорту* : матеріали VI міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. Вінниця, 2018. С. 157–167.

36. Крайник Л. В., Рубан Д. П., Рубан Г. Я. Пропозиції щодо обов'язкового періодичного технічного контролю та допуску до експлуатації автобусів громадського транспорту. *Автобусобудування та пасажирські перевезення в Україні*. Третя всеукр. наук.-практ. конф. : тези доповідей. Львів, 2018. С. 3–5.

37. Рубан Д. П. Математична модель прогнозування довговічності кузовів автобусів. *Новітні шляхи створення, експлуатації, ремонту і сервісу автомобілів* : зб. наук. пр. Миколаїв – Коблево, 2018. С. 54–56.

38. Рубан Д. П., Крайник Л. В., Рубан Г. Я. Оцінка впливу введення площадок низького входу «low-entry» в структуру несівного кузова на ресурсні характеристики автобуса в експлуатації. *Новітні технології розвитку автомобільного транспорту* : наук. пр. міжнар. наук.-практ. конф., 16–19 жовт. 2018 р. Харків, 2018. С. 66–69.

39. Рубан Д. П., Крайник Ю. Л., Дзьоба В. В. Нові технології у виробництві кузовів автобусів з умов корозії. *Забезпечення функціональної стабільності автомобілів та тракторів* : матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару, 22 трав. 2019 р. Харків, 2019. С. 33–34.

40. Рубан Д. П., Крайник М. В., Рубан Г. Я. Методологія оцінки безпечності експлуатації кузовів автобуса з умов корозії та втомної міцності. *Інноваційні технології розвитку машинобудування та ефективного функціонування транспортних систем* : матеріали Всеукр. наук.-техн. інтернет-конф. 2019 р. / Нац. ун-т водного госп.-ва та природокористування. Рівне, 2019. С. 139–140.

41. Рубан Д. П., Крайник Л. В., Рубан Г. Я. Аналіз корозійних пошкоджень кузовів автобусів під час експлуатації. *Тези всеукраїнської науково-практичної on-line конференції аспірантів, молодих учених та студентів, присвяченої Дню науки, 11–15 трав. 2020 р.* Житомир : Житомир. політехніка, 2020. С. 74.

42. Рубан Д. П., Крайник Л. В., Рубан Г. Я., Крайник М. В. Оцінка пасивної безпеки кузова автобуса під час експлуатації *Проблеми і перспективи розвитку автомобільного транспорту* : IX міжнар. наук.-техн. інтернет-конф. Вінниця, 2021. С. 229–231.

43. Рубан Д. П., Крайник Л. В., Рубан Г. Я. Особливості технічного контролю кузовів автобусів рамної конструкції. *Сучасні технології та*

перспективи розвитку автомобільного транспорту : матеріали XIV міжнар. наук.-практ. конф. Вінниця, 2021. С. 195–197.

44. Рубан Д. П., Крайник Л. В., Рубан Г. Я. Оцінка ресурсу кузова автобуса залежно від стану автомобільних доріг. *Новітні технології в автомобілебудуванні, транспорті та при підготовці фахівців* : наук. пр. міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 90-річчю кафедри автомобілів ім. А. Б. Гредескула Харків. нац. автомоб.-дорож. ун-ту 2021 р. Харків, 2021. С. 269–272.

45. Рубан Д. П., Крайник Л. В., Рубан Г. Я., Курбака Г. В. Державний технічний контроль з урахуванням загальноєвропейської практики вибракування автобусів. *Економіко-правова політика в умовах світової кризи: проблеми і шляхи подолання* : зб. тез доп. учасників міжнар. наук.-практ. конф. Черкаси, 2021. С. 51–53.

46. Курбака Г. В., Рубан Д. П., Рубан Г. Я. Комплексний підхід при підвищенні екологічної безпеки автомобільного транспорту. *Розвиток наукових міжгалузевих досліджень* : матеріали наук.-практ. конф., м. Вінниця, 26–27 листоп. 2021 р. Херсон : Молодий вчений, 2021. Ч. 2. С. 84–87.

10. Впровадження результатів наукових досліджень.

Результати дисертаційної роботи прийняті до використання у ВАТ «Український інститут автобусо-тролейбусобудування», АТ «Черкаський автобус», ПрАТ «ІСУЗУ-АТАМАН УКРАЇНА», ТОВ «Пересувна механізована колона № 92». Матеріали роботи використовуються в навчальному процесі Львівського національного університету природокористування при підготовці бакалаврів і магістрів за спеціальностями 274 – Автомобільний транспорт при викладанні дисциплін: «Автомобілі», «Технічна, комп'ютерна та дистанційна діагностика автомобілів», «Випробування автомобілів» та 133 – Галузеве машинобудування – «Надійність машин і систем».

11. Апробація основних результатів дослідження на конференціях, симпозіумах, семінарах тощо. Основні результати дисертації доповідалися, обговорювалися та отримали позитивну оцінку на: II, III Всеукраїнській науково-практичній конференції «Автобусобудування та пасажирські перевезення в Україні» (м. Львів 2016, 2018 р.); IV міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції «Проблеми і перспективи розвитку автомобільного транспорту» (м. Вінниця 2016 р.); X, XIV міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні технології та перспективи розвитку автомобільного транспорту» (м. Вінниця 2017, 2021 рр.); V, VI міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції «Проблеми і перспективи розвитку автомобільного транспорту» (м. Вінниця 2017,

2018 рр.); IX, X міжнародній науково-технічній Інтернет-конференції «Проблеми і перспективи розвитку автомобільного транспорту» (м. Вінниця 2021, 2022 рр.); Всеукраїнській науково-практичній конференції «Новітні шляхи створення, експлуатації, ремонту і сервісу автомобілів» (м. Коблево, 2016, 2017, 2018 рр.); Міжнародній науково-практичній та науково-методичній конференції присвяченої 85-річчю кафедри автомобілів та 100-річчю з Дня народження професора А.Б. Гредескула «Новітні технології в автомобілебудуванні, транспорті та при підготовці фахівців» (м. Харків, 20-21 жовтня 2016 р.); II всеукраїнській науково-теоретичній конференції «Проблеми з транспортними потоками і напрями їх розв'язання» (м. Львів, 16 – 18 березня 2017 р.); 13-му міжнародному симпозиумі українських інженерів-механіків у Львові (м. Львів 2017 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Автомобільний транспорт і автомобілебудування. Новітні технології і методи підготовки фахівців» (м. Харків, 19 – 20 жовтня 2017 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Новітні технології розвитку автомобільного транспорту» (м. Харків, 16 – 19 жовтня 2018 р.); Всеукраїнському науково-практичному семінарі «Забезпечення функціональної стабільності автомобілів та тракторів» (м. Харків, 22 травня 2019 р.); Всеукраїнській науково-технічній інтернет-конференції «Інноваційні технології розвитку машинобудування та ефективного функціонування транспортних систем» (м. Рівне 28-29 листопада 2019 р.); Всеукраїнській науково-практичній on-line конференції аспірантів, молодих учених та студентів, присвяченої Дню науки (м. Житомир, 11 – 15 травня 2020 р.); Міжнародній науково-практичній конференції присвяченої 90-річчю кафедри автомобілів ім. А.Б. Гредескула Харківського національного автомобільно-дорожнього університету «Новітні технології в автомобілебудуванні, транспорті та при підготовці фахівців» (м. Харків, 27 – 29 жовтня 2021 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Економіко-правова політика в умовах світової кризи: проблеми і шляхи подолання» (м. Черкаси, 25 листопада 2021 р.); Науково-практичній конференції «Розвиток наукових міжгалузевих досліджень» (м. Вінниця, 26 – 27 листопада 2021 р.); розширеному науковому семінарі кафедри автомобілебудування Інституту інженерної механіки і транспорту Національного університету «Львівська політехніка» (Протокол № 01/21-22 від 08.10.2021 р.).

12. Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення. Дисертація (у вигляді кваліфікаційної наукової праці) викладена професійно, кваліфіковано та грамотно. Матеріали логічно систематизовані та коректно оформленні. За структурою, мовою та стилем викладення дисертація відповідає вимогам МОН України.

13. Відповідність принципам академічної доброчесності. У процесі перевірки на академічний плагіат дисертації Рубана Д. П. встановлено відповідність електронного варіанту дисертації, наданого здобувачем, паперовому варіанту дисертації. У результаті перевірки дисертації Рубана Д. П. академічного плагіату не виявлено.

14. Відповідність дисертації паспорту спеціальності, за якою вона представлена до захисту. Робота відповідає вимогам паспорту спеціальності 05.22.02 – автомобілі та трактори, зокрема напрямкам досліджень: «Плавність ходу та методи її оцінки. Динамічні моделі типових коливань систем підвіски. Коливання ДТЗ під час руху по дорозі із випадковим мікропрофілем», «Методи розрахунку й оптимізації параметрів конструкцій автомобілів і тракторів. Методи натурного та модельного випробувань ДТЗ у транспортному режимі та з навісним обладнанням. Методи прогнозування надійності при проектуванні ДТЗ», «Дослідження якості та надійності автомобілів і тракторів на стадії проектування, виробництва й експлуатації».

15. Характеристика здобувача, ступінь наукової зрілості. Проведені дослідження та опубліковані наукові праці характеризують Рубан Д. П. як кваліфікованого фахівця і дослідника. Здобувач на високому рівні володіє методологією наукових досліджень. Йому притаманне логічне мислення, вміння ставити наукові завдання та пропонувати нестандартні шляхи їх вирішення, виділяти основні та вторинні аспекти. Рубан Д. П. є сформованим, кваліфікованим науковцем з глибоким теоретичним та практичним рівнем підготовки.

ВИСНОВОК

Дисертація Рубана Дмитра Петровича «Науково-прикладні основи прогностичної оцінки та формування ресурсу кузовів автобусів» (у вигляді кваліфікаційної наукової праці) є завершеною науковою працею, у якій на основі розроблених науково-прикладних основ вирішено актуальну науково-прикладну проблему прогностичної оцінки та формування ресурсу кузовів автобусів на етапі проектування.

У 46 наукових публікаціях повністю відображені результати дисертації. Дисертація підготовлена за спеціальністю 05.22.02 – автомобілі та трактори, відповідає паспорту спеціальності 05.22.02 – автомобілі та трактори (Перелік наукових спеціальностей, затверджений Наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 14 вересня 2011 року № 1057), та вимогам, які ставляться до робіт на здобуття наукового ступеня доктора наук, п. 7 та 9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 року № 1197.

З урахуванням актуальності теми дослідження, наукової новизни, теоретичного та практичного значення одержаних результатів, впровадження їх у практику, обґрунтованості висновків на основі одержаних достовірних результатів, особистому внеску здобувача у розв'язання важливої науково-технічної проблеми, достатньої повноти викладення матеріалів дисертації, що характеризується єдністю змісту, відповідності принципам академічної доброчесності, а також беручи до уваги наукову зрілість та професійні якості Рубана Дмитра Петровича, рекомендувати дисертацію «Науково-прикладні основи прогностичної оцінки та формування ресурсу кузовів автобусів» для подання до розгляду у спеціалізовану вчену раду на здобуття наукового ступеня доктора технічних наук за спеціальністю 05.22.02 – автомобілі та трактори.

Рецензенти:

Завідувач кафедри
машинобудування Львівського
національного університету
природокористування,
д.т.н., професор

Віталій ВЛАСОВЕЦЬ

Професор кафедри
машинобудування Львівського
національного університету
природокористування,
д.т.н., професор

Іван КЕРНИЦЬКИЙ

Професор кафедри агроінженерії та
технічного сервісу ім. професора
Семковича О. Д. Львівського
національного університету
природокористування,
д.т.н., професор

Мирослав ОЛІСКЕВИЧ